

Pedijatrijska fizioterapija

Uslovi za postizanje habilitacije i rehabilitacije:

1. Početi pravpremeno, tj. *u što ranijem razdoblju* ;
2. *Prethodno dobijeni valjani dijagnostički podaci uz njihovu pravilnu interpretaciju* ;
3. Jasan i pregledan *plan tretmana* ;

Uslovi za postizanje rehabilitacije:

- 4. Uspostavljen poželjni nivo komunikacije sa djetetom i/ili roditeljem/starateljem*
- 5. Potpuno ostvarivanje tretmana, prema indikacijama i kontraindikacijama*
- 6. Dobra saradnja svih članova tima*

RADNA TERAPIJA

- Radna terapija je proces kojim se **kroz problemski usmjereni aktivnosti** nastoji razviti, obnoviti ili održati samostalnost osobe u svakodnevnim aktivnostima, tj. **prevenirati nastanak ili smanjiti onesposobljenost.**

Radna terapija

- = *mentalna ili fizička aktivnost koja je medicinski propisana i stručno vodjenja sa ciljem da se postigne odredjena funkcija, mentalni stav ili ponašanje u cilju ozdravljenja od neke bolesti ili povrede.*

Radni terapeut

- je zdravstveni stručnjak koji omogućuje osobama različite životne dobi i poteškoća da razvijaju, obnavljaju i održavaju svoje sposobnosti koje su im potrebne za što samostalnije obavljanje ADŽ

Odnos radnog terapeuta:

- Kao i prema članovima RH tima, treba da bude *zasnovan na timskom radu i dobrim medjuljudskim odnosima*
- To znači jasno *zanimanje za pacijenta* uz jasno pokazivanje brige za njegovim zdr. stanjem, poštovanje njegove ličnosti i intimnosti, pomoć pacijentu da sagleda svoje stanje realno, kao i pomoć da to razumjevanje sebe samog pretoči u E i zelju za oporavak.

HOLISTIČKI PRISTUP BOLESNIKU

- uključuje cjelovito liječenje: *liječenje osobe, a ne samo simptoma bolesti!*
- Holistička medicina podrazumijeva interdisciplinarni pristup liječenju i nakon postavljanja dijagnoze uzima u obzir sve perspektive čovjeka kao kompleksne osobe.
- U tom svjetlu čovjeka promatramo na fizičkom, sociološkom, psihološkom i duhovnom nivou.

Terapija radom

- obuhvata: manuelne, kreativne, rekreativne, socijalne, edukativne aktivnosti sa ciljem da se kod pacijenta postigne određena fizička funkcija ili određeni mentalni stav.

Sprovodi se kao:

1. -Individualna okupaciona terapija.
2. -Grupna okupaciona radna terapija.
3. -Funkcionalana radna terapija.
4. -Zabavna radna terapija.

RT je *samostalan u izboru*:

- metoda
- tehnika i
- aktivnosti kojima će postići Th ciljeve!!!

Šta sve radi radni terapeut

1. Primjena specifičnih tehnika i metoda rada u rehabilitaciji (senzorička integracija, Bobath...), kako kod djece tako i kod odraslih osoba.
2. Procjena senzomotornih, kognitivnih i psihosocijalnih komponenti i njihov uticaj na izvođenje ADŽ.

Šta sve radi radni terapeut

3. Razvijanje i obnavljanje kognitivno-percepcijskih komponenti (pamćenje, pažnja, izvršne funkcije, prostorne, konstruktivne sposobnosti...).

Šta sve radi radni terapeut

4. Učenje drugačijim načinima izvođenja aktivnosti (koristeći pomagala, alternativne tehnike).
5. Izrada udлага za ekstremitete zbog prevencije nepravilnih položaja.

Šta sve radi radni terapeut

6. Razvoj selektivnih pokreta ruke te facilitacija normalnih obrazaca pokreta u ADŽ.
7. Učenje ergonomskim načelima tokom izvođenja ADŽ (edukacija o zaštitnim položajima)

Šta sve radi radni terapeut

8. Primjena grupnih aktivnosti kao medija u psihosocijalnom prilagodjavanju, društvenoj interakciji i međusobnoj potpori.

ADŽ

- ADŽ su područja kojim se bave radni terapeuti.
- To su *bliske, svakodnevne aktivnosti* kojima ljudi ispunjavaju svoje vrijeme i koje imaju smisao i značenje za njih.
- One obuhvataju područje samozbrinjavanja, produktivnosti i aktivnosti slobodnog vremena.

Načela RT:

- Promjene u obavljanju ADŽ imaju jak učinak na poimanje zdravlja i blagostanja.
- Kada osoba ima ograničenje u obavljanju ADŽ, njeno zdravlje i QoL su umanjeni.

Načela RT:

- Aktivnost je neophodna za ljudsku egzistenciju.
- *Kroz aktivnosti se razvijaju vještine*, spoznaju se vlastite mogućnosti, ali i slabosti.
- Aktivnošću možemo uticati na stanje svog zdravlja

Tretman u RT se bazira na:

- A. dobroj procjeni stanja pacijenta;
- B. izradi terapijskog plana liječenja i
- C. kontroli njegovog sprovodjenja.

KI za radnu terapiju:

1. Prerani oslonac i preopterećenje trupa ili ekstremiteta kod frakturnog kostiju
2. Ako kalus nije dovoljno čvrst

KI za radnu terapiju:

3. Prije zarastanja i konsolidacije mekih tkiva
4. Pretjerano istezanje kod povreda perifernih nerava

KI za radnu terapiju:

5. Oštiri predmeti u rukama djece, slabovidih osoba ili psihijartijskog pacijenta
6. Istezanje mišića i tetiva u slučaju rupture

KI za radnu terapiju:

7. Nepravilan položaj pri sjedenju ili stajanju kod djeteta koje ima posturalni deficit
8. Davanje aktivnosti koju pacijent nije u mogućnosti da savlada shodno trenutnim sposobnostima

- Od svih vidova medicinske rehabilitacije, *radna terapija je najблиža realnom životu*, jer koristi one aktivnosti koje čovjek inače radi prilikom ADŽ, zadovoljavajući svoje fizičke, psihičke, socijalne i edukativne potrebe

Osnovno Th sredstvo u RT

- je **POKRET !!**
- Pokret u RT nikada nije izolovan, selektivan, već se koristi trodimenzionalni pokret, čime se fokusiramo na poboljšanje motorike, propriocepcije, pokretljivosti i snage mišića !

Djelokrug rada RT obuhvata i:

- Kontrolu tretmana
- Reevaluaciju postignutih rezultata
- U obavezi je *da vodi med.dokumentaciju* o svakom pacijentu!

Ciljevi radne terapije:

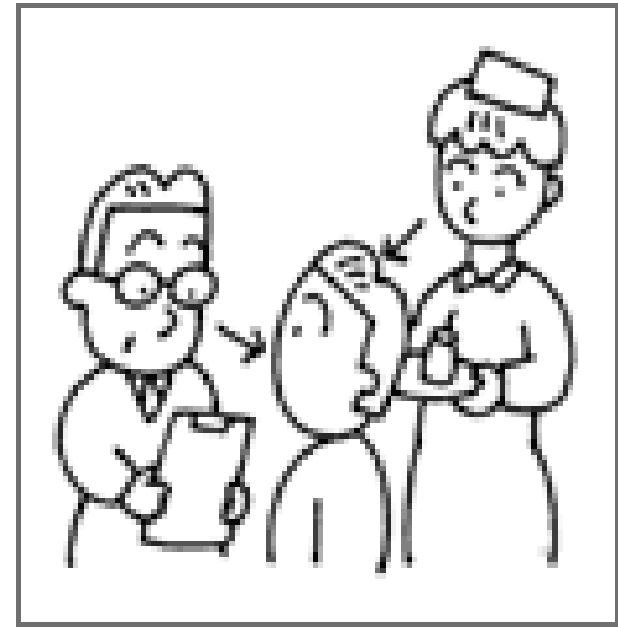
1. -(ponovno) uspostavljanje osnovnih ADŽ;
2. -(ponovno) razvijanje tolerancije prema radu i održavanje spretnosti za određene radnje;
3. -da pomogne pacijentu da korisno i konstruktivno iskoristi period hospitalizacije;

Ciljevi radne terapije:

4. -da probudi i usmjери pacijentov interes za neprofesionalne i rekreativne delatnosti (umjetnost, razvijanje hobija, igra, sport).
5. -da djeluje na vaspitno obrazovno usmjeravanje.
6. -da pomaže djetetovu (re)integraciju i socijalizaciju u društvenu sredinu

Rehabilitacioni tim

- Ljekari različitih specijalnosti (spec. pedijatar, dječiji fizijatar, dječiji neurolog, dječiji ortoped, itd)
- Psiholog
- Fizioterapeut i Radni terapeut
- Ortotičar i protetičar
- Defektolog (Logoped)
- Socijalni radnik
- Dijetetičar
- Roditelj/staratelj
- Sam pacijent

Pri procjeni bolesnikovog RH potencijala
uvijek treba razmotriti:

1. tolerancija na vježbe - slabost, ukočenost, kardiopulmonalna insuficijencija, reakcija na lijekove;
2. motivacija - nivo svijesti, emocionalni status, ponašanje, komuniciranje, pamćenje;

Pri procjeni bolesnikovog RH potencijala
uvijek treba razmotriti:

3. motorički deficit - slabost, spasticitet, kontraktura;
4. senzorni deficit - vid, sluh, propriocepcija, diskriminacija, kortikalna integracija;
5. posturalna kontrola - sjedenje, stajanje, hod.

Rehabilitacija

- Procijeniti stepen deficita:
- Motorni, senzorni
- Intelektualna oštećenja
- Afazija, apraksija,
- Promjene raspoloženja
- Motivacije
- Vidni ispadi
- Planirati za svakog pacijenta posebno

- Terapeut prvo prouči ljekarsku dokumentaciju, zatim učini mjerenja, procjenu i testove, te napravi plan terapije;
- zatim odredi cilj zajedno sa pacijentom (npr.smanjiti bol i povećati pokretljivost u ramenu).
- Potom kreće u tretman. Optimalno trajanje jednog tretmana je 45-60minuta.

Radna terapija

- je potrebna da pacijent nauči da i pored ograničenja vodi normalan život
- Izgubljene funkcije tijela se kompenzuju novim, a treniraju se i ADŽ.
- Važno je da pacijent što više toga radi sam: oblačenje i skidanje, kuvanje, hranjenje, higijena itd.

- Radna terapija obuhvata razne igre ali i aktivnosti šivenja, pletenja, izrade ukrasa i figurica, one predstavljaju agažovanje i okupiranje oboljelog u cilju razvijanja kreativnosti, upornosti i istrajosti u radu

RT

- je odgovarajući vid terapije za:
 1. - djecu sa razvojim poteškoćama(PCK, Autizam, Retov sindrom, Aspergerv sindrom);
 2. osobe sa intelektualnom ometenošću (Daunov sindrom, Fragilno X, moždana oštećenja);
 3. djecu sa hiperkinetskim ponašanjem i poremećajem pažnje (ADHD);

RT

- je odgovarajući vid terapije za:
4. osobe za povredom ili bolešću (oštećenja kičmene moždine, nakon moždanog udara (CVI), bolesnika sa MS, Parkinsonizmom, Alchajmerovom bolešću,...);
 5. osobe sa socijalnim ili emocionalnim problemima (hiperkinetski sidrom....)

Razvojna dispraksija

- je *teškoća ili nezrelost u organizovanju pokreta*, što dovodi do ispada na planu jezika, percepcije i mišljenja.
- Neurološki je uslovljena i nastaje zbog neravnomjernog razvoja dijelova kore velikog mozga odgovornih za motoriku, što otežava brzi prenos informacija pri sprovođenju namjerno planiranih pokreta.

Dispraksičari obično imaju kombinaciju problema:

- planiranje pokreta,
- svijest o prostoru i oko njih,
- **Percepcija**,
- problemi sa govorom,
- **učenje**, mišljenje i pamćenje: teškoće u planiranju i organizovanju misli i koncentraciji,
- kordinacija različitih dijelova tela,
- **Rukopis**, koncentracija

1. Povlačenje užeta na skuteru

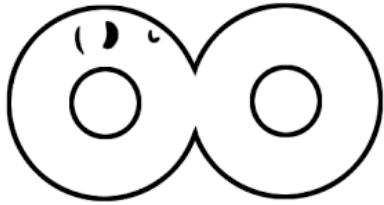
- npr, na “STARTU” možete staviti brojeve, a na “CILJU” štipaljke i viseće uže.
- Zadatak djeteta bio bi **uzeti broj, stati na skuter, povlačiti uže** da bi se pokrenuo na skuteru do cilja, **uzeti štipaljku, te objesiti zadane brojeve po redu.**
- Ovdje je bitna i kreativnost terapeuta

Skuter i štap sa gumenom polukuglom

- sjajna aktivnost za djecu sa dispraksijom, a jedan od razloga je zbog prelaženja srednje linije tijela.
- I ovu aktivnost treba prilagoditi djetetovim potrebama, pa tako možemo reći djetetu da na “STARTU” **zapamti redoslijed imena životinja** koje ćemo mu reći, a na “CILJU” prema istom tom redosledu **da poredja njihove slike**.

3.Osmica

- izradite put u obliku 8, te postavite ispred djeteta da gleda tačno u centar osmice.
- Zatim jednom rukom **uzme autić, te ga vozi po putu**. Pri ovoj aktivnosti treba dobro posmatrati kako dijete izvodi aktivnost. Moguće je da će pri toj aktivnosti pomaknuti osmicu u stranu ili rotirati trup u stranu gdje pomiče ruku. Na taj način izbjegava prijelaz srednje linije te to treba prevenirati.

4. Školica

- djeci sa dispraksijom je teško organizovati pokrete, odmjeriti potrebnu snagu koju moraju upotrebiti, pa će ovdje naići na teškoće organizovanja uskakanja s jednom i s dvije noge u polja, te prejakog doskakanja i prejakog bacanja predmeta u cilj. Za to je zadužena propriocepcija.

5.Igra pljeskanja dlanovima

- Sjedi se jedno naspram drugog, te zajedno pljeskati dlanovima, a zatim RT i dijete desnom pa lijevom pljesnete dlanove.
- Uz ovu igru RT odabere pjesmicu koju dijete uči napamet i svaki put kad provodi ovu aktivnost smanji količinu teksta koji pjeva i prepusti djetetu jer podstiče upamćivanje

Izolir traka kao „cik-cak“ put

- koristiti izolir traku u boji koja će se zalijepiti na pod kao cik–cak put ili zid tako da se stvori “paukova” mreža, te dijete mora isplanirati kako je preći da bi došlo do cilja

RT u školama

- *U mnogim zemljama radna terapija je prepoznata struka i kao takva je rasprostranjena u mnogim područjima među kojima su vrtići i škole.*
- Kako je način života danas drugačiji, tako je i vaspitanje djece.
- Upravo taj **način današnje igre** za mobilnim telefonima i tabletima je uzrok da je sve više djece s poteškoćama grube motorike, grafomotorike, djece sa disgrafijom i disleksijom, i dr.

Provodjenje RT u školama:

- Kroz holistički, razvojni pristup, te kroz zabavan način približiti djetetu školske obveze.
- **Kroz smislene i individualno pomno odabране aktivnosti koje potiču razvoj/održavanje različitih komponenti** (motoričke, kognitivne, senzoričke, socijalne, emocionalne);

Provodjenje RT u školama:

- Kroz modifikaciju prostora, školskog pribora ili aktivnosti koje usmjeravaju djetetovu pažnju i sudjelovanje u nastavi.
- Kroz edukaciju roditelja i učitelja.
- Kroz vizuelnu podršku, itd.

Zašto *RT* u školama?

- jer kroz holistički pristup osnažuje i podržava ne samo edukacijske ciljeve učenika, već razvija vještine potrebne za nošenje sa zahtjevima okoline i osigurava temelje potrebne za što samostalniji i kvalitetniji život

Sa kojom djecom?

- S djecom sa razvojnim teškoćama (cerebralna paraliza, autizam, ADHD,...), s djecom sa disgrafijom, diskalkulijom, disleksijom, dispraksijom, s djecom sa poteškoćama grafomotorike, fine i grube motorike, sa djecom sa problemima na senzornom području, s motornim nemirom ili poremećajem pažnje, sa djecom sa problemima socijalnih vještina, itd.

HIPOTERAPIJA

- Je fizioterapija na neurološkoj osnovi s konjem i na konju.

TERAPIJSKO JAHANJE

KAKO SE PROVODI?

Pomoću pažljivo
biranih i educiranih
konja pri čemu noge
ovih životinja postaju
noge jahača dajući im
osjećaj većih
mogućnosti.

Ciljevi hipoterapije

- Poboljšanje QoL za djecu korisnike programa terapijskog jahanja, kroz ostvarenje terapijskih ciljeva
(**fizioterapijskih**, **psihoterapijskih** i **socioterapijskih**) te vaspitno djelovanje kroz rehabilitacijske programe za djecu i odrasle
- Kroz osjećaj da oni zaista mogu živjeti i ostvarivati zavidne rezultate u npr. dresuri konja

TERAPIJSKO JAHANJE KO PROVODI?

Rehabilitacijske programe provode voditelji terapijskog jahanja, fizioterapeuti i radni terapeuti.

TERAPIJSKO JAHANJE

KO SU KORISNICI?

Djeca i odrasle osobe
s različitim dijagnozama,
cerebralnom paralizom,
intelektualnim teškoćama,
down sindromom, autizmom,
multiplom sklerozom,
mišićnom distrofijom,
problemima u ponašanju i
učenju.

Principles of recovery and improved function

- ***Use it or lose it!***
 - inactivity contributes to PD
- ***Use it AND improve it!***
 - extended training can strengthen neural connections
- ***Continuous exercise matters!***
 - gains will be lost if exercise stopped

Principles of recovery and improved function

- ***Repetition key for learning!***
 - lots of practice needed
- ***Specificity matters***
 - therapy should focus on what is difficult !
- ***Empower***
 - ***everybody CAN get better !!***